

беззаперечною, оскільки відіграє значну роль в досягненні ефективної роботи на підприємстві. В нестабільних соціально-економічних умовах вітчизняної економіки, зростання цін та відчутного інфляційного процесу, особливе значення має соціальна захищеність персоналу підприємства та мотивація ефективної реалізації стратегії розвитку підприємства.

Література.

1. Волков О.М. Экономика предприятия: [курс лекцій] / О.М. Волков. – М. : Инфра-М, – 2001. – 280 с.
2. Грідін О.В. HR-менеджмент в сучасних організаціях: особливості та перспективи впровадження / О.В. Грідін // Вісник ХНТУСГ: Економічні науки. – Харків: ХНТУСГ, 2017. – Вип. 185. – С. 160-172.
3. Грішнова О.А. Економіка праці та соціально-трудові відносини: [підручник] / О.А. Грішнова. – К. : Знання, 2004. – 535 с.
4. Литвиненко А. Механізм управління соціальним розвитком колектива підприємства / А. Литвиненко // Матеріали II-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції «Економіка підприємства: проблеми теорії та практики». – Дніпропетровськ : Наука і освіта, – 2004. – Том. 1. – С. 60-61.
5. Савченко В.А. Управління розвитком персоналу: [навчальний посібник] / В.А. Савченко. – К. : КНЕУ, 2002. – 351 с.
6. Сичова Н. Формування стратегії соціального розвитку підприємств торгівлі / Н. Сичова // Вісник КНТЕУ. – 2009. – Вип. 3. – С. 32-40.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЦТВА М'ЯСА ВРХ ТА НАПРЯМИ ЇЇ ПІДВИЩЕННЯ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Таран М.М., Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

Науковий керівник – к.е.н. Зайка С.О.

Продовольча безпека є однією з вирішальних складових загальноекономічної безпеки будь-якої держави. Завдяки їй досягається сталий соціально-економічний розвиток суспільства, його демографічне відтворення. Від стану агропромислового комплексу безпосередньо залежить її рівень розвитку.

Агропромислове виробництво, і особливо галузь тваринництва, переживає нині гостру соціально-економічну та екологічну кризу. Соціально орієнтований ринок продовольства і, зокрема, продуктів скотарства, може бути створений при умові оптимального поєднання ринкових методів господарювання з державним регулюванням найважливіших економічних, природоохоронних та екологічних проблем.

Разом з тим подальший розвиток скотарства тісно пов'язаний з адаптацією реформованих сільськогосподарських підприємств до ринкового середовища, комплексним вирішенням проблем розвитку галузі, підвищенням її конкурентоспроможності та удосконаленням інфраструктури і механізмів функціонування регіональних ринків даної продукції.

На сучасному етапі реформ важливого значення набувають: обґрунтування перспектив розвитку виробництва м'яса великої рогатої худоби в умовах різних форм господарювання; удосконалення механізму ціноутворення і державних дотацій; зміцнення матеріально-технічної бази і т.п.

Дана проблема вирізняється багатогранністю складових її аспектів та їх багаторівневим характером.

Значний внесок в розробку питань підвищення ефективності галузі м'ясного скотарства внесли наступні науковці: С.П. Азізов, В.Г. Андрійчук, Н.О. Бей, П.С. Березівський, В.І. Бойко, О.В. Мазуренко, В.Я. Месель-Веселяк, М.Я. Мойса, О.В. Орлова-Курилова, П. Т. Саблук та інші.

Проте, незважаючи на вагомість їхніх розробок, галузь м'ясного скотарства знаходиться в кризі, надто мало існує практичних розробок щодо її розвитку і ефективного функціонування в сучасних умовах на регіональному рівні, а також відсутність дієвої державної політики регулювання ринку даної продукції.

Результати досліджень. Розглядаючи таку проблему як ефективність виробництва яловичини з позицій загальноприйнятих показників зазначимо, що рівень, як і ефективність господарства, залежить від багатьох об'єктивних і суб'єктивних факторів, що діють на сучасному ринку продовольства. Раціональний рівень організації виробництва в м'ясному скотарстві є першоосновою одержання високої результативності господарювання навіть при інших несприятливих умовах, і навпаки.

Крім закупівельних цін, на економічну ефективність розвитку м'ясного скотарства впливає рівень матеріально-грошових витрат на виробництво одиниці продукції в галузі. В середньому собівартість виробництва 1 ц продукції майже щороку підвищувалась. Вона залежить від багатьох факторів і, зокрема, від рівня продуктивності худоби, затрат праці на одиницю продукції, собівартості кормів і їх витрат на 1 ц продукції, оплати праці, земельних і майнових паїв тощо. Найбільш високу частку в структурі матеріальних витрат у тваринництві в сучасних умовах становлять витрати на корми – майже 60 %. Величина цих витрат залежить від рівня витрачання кормів на одиницю продукції, в той час як процес інтенсифікації в тваринництві має відбуватись при збільшенні витрат кормів з розрахунку на голову худоби. Раціонально організована кормова база повинна відповідати таким основним вимогам: повне й безперебійне забезпечення тварин повноцінними, високоякісними і дешевими кормами виробництво їх порівняно із збільшенням страхових запасів кормів на випадок неврожаю.

Однією з вагомих обставин, яка враховується при організації кормової бази, є неоднакова ефективність використання кормів різними видами і статевовіковими групами тварин. Трансформація кормів у тваринницьку продукцію безпосередньо залежить від

їх безперебійного забезпечення ними продуктивності відповідно до породи й віку тварин. Чим вищий продуктивний потенціал тварини і здатність до застосування кормів, тим більша частка кормів, що перетворюється у продукцію.

Основними шляхами створення міцної кормової бази для тваринництва є: підвищення врожайності та збільшення виробництва кормових і зернофуражних культур на основі зростання культури землеробства; ефективне використання зрошуваних й осушених земель; удосконалення структури посівних площ (насичення їх бобовими культурами); збільшення норми внесення засобів захисту рослин від хвороб і шкідників.

Позитивно на розвиток галузі впливатиме запровадження маркетингового стратегічного планування, що дасть можливість підприємствам враховувати наступні чинники, які впливають на вибір каналу руху продукції: спосіб придбання продукції, можливі об'єми закупівель, кваліфікацію кадрів, що проводять закупівлі, рівень пропонуванних цін, а також наявність ринкової інформації про продукцію, що реалізовується. Вибір каналу збуту визначає діяльність підприємства на роки вперед, тому головним питанням є визначення стратегії збуту, що дозволяє уникнути ризиків, що заважають розширенню збутової діяльності підприємства.

Отже, основним шляхом підвищення ефективності виробництва яловичини є зміцнення кормової бази, механізація виробничих процесів на фермах і технічне переозброєння галузі, поліпшення племінної роботи, удосконалення організації виробництва та праці, пошук оптимальних каналів продажу продукції та купівлі матеріально-технічних ресурсів, державна підтримка галузі.

Література.

1. Бурик А.Ф. Підвищення ефективності виробництва м'яса в сільськогосподарських підприємствах регіону / А.Ф. Бурик, А.В. Мовчанюк // Економіка АПК. – 2011. – № 6. – С. 7–11.
2. Лозинська І.В. Технологічні особливості ефективного виробництва м'ясо-молочної продукції за рахунок впровадження інтенсивних технологій / І.В. Лозинська // Інноваційна економіка – 2014. – № 6(55). – С. 25–29.
3. Мазнев Г.Є. Відродження тваринницької галузі та прогресивні технології польового

кормовиробництва / Г.Є. Мазнев, О.О. Красноручський, О.Ю. Бобловський, О.О. Артеменко, С.О. Заїка // Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Ринкові трансформації та економічний механізм підвищення ефективності підприємств аграрного сектора», 8-9 жовтня 2009 року. — Харків: ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2009. - С. 197-199.

4. Петренко Р.О. Економічна ефективність виробництва м'яса в сільськогосподарських підприємствах Харківської області / Р.О. Петренко // Вісник ХНАУ. – 2009. – № 9. – С. 279–284.

5. Прогресивні технології вирощування кормових культур / За ред. Д.І. Мазоренка, Г.Є. Мазнева. – Харків: «Майдан». – 2008. – 333 с.

6. Прогресивні технології польового кормовиробництва в контексті реставрації тваринницької галузі / Вісник ХНАУ: Економіка АПК і природокористування. - 2009. - Вип. 10. - С. 50-60.

7. Технології вирощування кормових культур при різному ресурсному забезпеченні / За ред. Д.І. Мазоренка, Г.Є. Мазнева. – Харків: ХНТУСГ. – 2008. – 488 с.

8. Харенко А.О. Ефективність виробництва м'яса ВРХ та напрями її підвищення в сільськогосподарських підприємствах / А.О. Харенко, О.Л. Бурлай // Зб. наук. праць Уманського національного університету садівництва. – 2011. – Вип. 76. – Ч. 2. – С. 384–393.

9. Яців С.Ф. Формування ефективності м'ясного скотарства у сільськогосподарських підприємствах / С.Ф. Яців, В.Ю. Станько // Агросвіт. – 2016. – № 13–14. – С. 12–17.

ОЦІНКА КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ НА ОСНОВІ ВИЗНАЧЕННЯ ІНТЕГРАЛЬНОГО ПОКАЗНИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ

Теницька В.А., Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

Науковий керівник – к.е.н., доцент Малій О.Г.

У процесі обґрунтування кредитних відносин важливим напрямом аналізу є оцінка кредитоспроможності позичальника. Рівень кредитоспроможності є динамічною інтегральною характеристикою фінансового стану позичальника, адже платіжні можливості підприємства протягом всього періоду існування заборгованості постійно змінюються.

Фінансові проблеми підприємств вивчали відомі вітчизняні вчені М.Дем'яненко, В.Лагутін, Л.Примостка, І. Школьник та багато інших дослідників. Поряд з тим, питання оцінювання кредитоспроможності сільськогосподарських підприємств, залишаються актуальними.

Метою статті є аналіз існуючої сучасної методики оцінювання кредитоспроможності позичальника.

Визначення кредитоспроможності наведено у Положенні про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями: «Кредитоспроможність – наявність у боржника передумов для проведення кредитної операції і його спроможність повернути борг у повному обсязі та в обумовлені договором строки» [6].

При цьому кожен комерційний банк розробляє внутрішнє положення про порядок оцінки фінансового стану позичальника, в якому зобов'язаний врахувати основні показники, встановлені Положенням НБУ та обґрунтовує і визначає методику врахування додаткових показників, необхідних при формуванні резерву для відшкодування втрат за кредитними операціями та мінімізації ризиків від неповернення боргу через неплатоспроможність позичальників.

У практиці оцінки кредитоспроможності позичальників в Україні реалізується уніфікований підхід щодо формування інтегрального показника фінансового стану